

Робочий зошит до онлайн-марафону

«Толерантна освіта - запорука здорового суспільства»

1-5 березня 2021

vse.ee/vip

Про марафон:

Ми живемо у світі, де кожна людина відрізняється за віком, статтю, релігійними переконаннями, етнічним походженням тощо. Всі ми маємо різні можливості та умови життя. Проте нічого з того, чим ми відрізняємося одне від одного, не може стати причиною приниження чи дискримінації. І саме толерантне ставлення до всіх навкруги допоможе забезпечити виживання та комфортне існування всіх людей на планеті.

На наш погляд, саме в закладах освіти починає формуватися громадянське суспільство. Тому в школі необхідно не тільки вчити писати та рахувати, а й товаришувати та будувати спільноти. Ми впевнені, що учні будь-якого віку мають отримувати в школі інформацію про розмаїття людей, думок, переконань та способів життя. Кожна родина може обирати конкретні життєві моделі та привчати дитину тільки до них. Однак в школі учні мають отримувати повну інформацію про всі боки реального життя.

☞ **Толерантність** – це повага, прийняття та оцінка визнання багатого розмаїття світових культур, форм вираження та шляхів людського буття.

«Декларація принципів толерантності», яку прийняли члени ЮНЕСКО 16 листопада 1995 року.

Мета:

- ✓ мотивувати освітян інтегрувати в освітній процес різні форми виховання поважного ставлення до оточення;
- ✓ розширити знання та уявлення педагогічних працівників про права людини;
- ✓ дати педагогічним працівникам інструменти створення у закладі освіти спільноти, де кожен відчуватиме себе рівним, цінним та захищеним;
- ✓ окреслити основні перепони в побудові толерантного середовища та навчити педагогічних працівників знаходити дієві шляхи профілактики та розв'язання конфліктних ситуацій, що ґрунтуються на ненависті до представників різних соціальних, етнічних, вікових, релігійних груп тощо.

Завдання:

- систематизувати знання учасників марафону щодо прав людини;
- розкрити питання «Знання про релігії в школі» та окреслити основні шляхи комунікації на цю тему вчителів зі здобувачами освіти;
- ознайомити з проблемами расової та етнічної дискримінації в Україні та запропонувати шляхи їх подолання;
- розвінчати міфи, що склалися навколо ЛГБТ-груп, та надати педагогічним працівникам дієві інструменти подолання агресії до цієї спільноти;
- висвітлити проблеми інтеграції людей з інвалідністю в соціумі;
- окреслити основні напрями роботи щодо подолання стигматизації людей з ВІЛ-інфекцією;
- ознайомити із заходами профілактики цькування у закладах освіти;
- висвітлити важливість заходів, спрямованих на формування толерантності у дітей;
- сформулювати вміння застосовувати набуті знання у фаховій діяльності.

Програма марафону:

- 1 березня** ● Права людини та толерантність: від сухих визначень до реальності
○ 17:00
- 2 березня** ●
○ 17:00
- Частина 1:** Релігія в освітніх закладах: як говорити про це з дітьми та чи говорити взагалі
- Частина 2:** Етнічна та расова дискримінація в українських закладах освіти
- 3 березня** ●
○ 17:00
- Права ЛГБТ:** від ігнорування до булінгу
- 4 березня** ●
○ 16:00
- Частина 1:** Інклюзія. Що можна упустити за пандусами та ІПР
- Частина 2:** Діагноз ВІЛ – це не соціальний статус
- 5 березня** ●
○ 17:00
- Булінг.** Лікуємо причини, а не симптоми

Права людини та толерантність: від сухих визначень до реальності

17:00 Лариса Денисенко

пані посол толерантності ООН, письменниця, громадська діячка

Тема: «Сучасна технологія миротворення та взаєморозуміння»

Мета:

- дати теоретичні знання та практичне розуміння толерантності;
- сформувати в учасників марафону розуміння толерантності як частини етики та стандартів викладання та запоруки якісної та доступної освіти;
- надати інформацію про наслідки, що породжує нетолерантна поведінка;
- ознайомити з основними інструментами, що дозволяють побудувати міцну та безпечну для кожного спільноту.

Очікувані результати:

- розуміти, що таке «толерантність», як і навіщо формувати толерантну спільноту;
- мати необхідні знання для розбудови безпечного простору у своєму закладі освіти;
- розробити свою систему формування толерантного ставлення одне до одного в спільноті та поза нею.

Для нотаток:

День 1

Права людини та толерантність: від сухих визначень до реальності

Права людини та толерантність: від сухих визначень до реальності

18:15 Сергій Буров

координатор Всеукраїнської освітньої програми «Розуміємо права людини»

Тема: «Права людини в школі»

Мета:

- пояснити, яким чином школа та освітній процес пов'язані з правами людини і яке місце у цьому зв'язку займає толерантність;
- познайомити учасників та учасниць конференції з основними складовими елементами школи, що базується на правах людини;
- запропонувати шляхи розвитку школи, заснованої на правах людини.

Очікувані результати:

- систематизувати знання й розуміння про права на освіту, усвідомлення людської гідності та зміцнення поваги до прав і свобод людини;
- сформувати уявлення про місце прав людини та толерантності в освітньому процесі та в окремих аспектах шкільного життя;
- отримати інформацію щодо практичних інструментів та підходів для розвитку школи заснованої на правах людини.

Для нотаток:

День 1

Права людини та толерантність: від сухих визначень до реальності

Частина 1. Релігія у закладах освіти: як говорити про це з дітьми та чи говорити взагалі

17:00 Людмила Филипович

завідувачка відділу філософії та історії релігії Інституту філософії, докторка філософських наук, професорка

Мета:

- систематизувати знання учасників марафону про розмаїття релігійних традицій у світі та в Україні зокрема;
- розкрити важливість подання здобувачам освіти всебічної та повної інформації про різні релігії;
- окреслити наслідки подання учням неповної інформації із зазначеної теми.

Очікувані результати:

- усвідомлення, що кожна релігія є концентратом певної культури, а володіння культурною спадщиною попередніх епох – характерна ознака сучасної освіченої людини;
- формування в учнів навички спілкування з представниками різних релігійних традицій;
- оволодіння знаннями, необхідними для фахової розмови з учнями про релігійні традиції.

Для нотаток:

Частина 2. Етнічна та расова дискримінація в українських закладах освіти

18:15 В'ячеслав Ліхачов

керівник Групи моніторингу прав національних меншин

Тема: «Школа, чутлива до різноманіття: врахування етнічних та релігійних особливостей учнів в освітньому процесі»

Мета:

- окреслити загальні принципи освіти, чутливої до етнорелігійного різноманіття;
- звернути увагу педагогічних працівників на деякі культурні особливості та потреби учнів різного етнічного походження та релігійної приналежності, які треба враховувати в освітньому процесі;
- окреслити основні шляхи ефективного запобігання елементів дискримінації, в тому числі несвідомої, в ході взаємодії з учнями, які походять з різного етнічного та релігійного середовища.

Очікувані результати:

- розуміння загальних принципів освіти, чутливої до етнорелігійного різноманіття, створення безпечного та комфортного полікультурного простору для навчання та самореалізації;
- усвідомлення необхідності враховувати саму можливість належності учня або учнів до різних етнорелігійних груп та розуміння, які делікатні ситуації можуть в зв'язку з цим виникнути.

Для нотаток:

День 3

Початок 3 березня о 16:40

Права ЛГБТ: від ігнорування до булінгу

17:00 Віктор Пилипенко

Голова Об'єднання ЛГБТ військових, ветеранів та волонтерів

Тема: «Руйнуємо міфи навколо ЛГБТ-спільноти»

Мета:

- познайомити учасників марафону з історіями ЛГБТ-людей на прикладі членів Об'єднання ЛГБТ військових, ветеранів та волонтерів;
- надати неупереджену інформацію про ЛГБТ-спільноту;
- наголосити на важливості проведення інформаційних бесід з підлітками;
- надати необхідну інформацію для забезпечення цього процесу.

Очікувані результати:

- формування знань про ЛГБТ-спільноту, її потреби;
- розуміння важливості включення в суспільство різних соціальних груп: ЛГБТ-осіб, людей з інвалідністю, національних меншин, ветеранів війни, людей, що живуть з ВІЛ, внутрішньо переміщених осіб, тощо;
- опанування інструментів, що необхідні для проведення незручних та малозрозумілих загалу тем з учнями.

Для нотаток:

День 3

Початок 3 березня о 18:15

Створення безпечного шкільного простору для ЛГБТ-підлітків

18:15 Марина Діденко

кандидатка психологічних наук, психологиня-практик, тренерка, викладачка «Університету менеджменту освіти».

Тема: «Створення безпечного шкільного простору для ЛГБТ-підлітків»

Мета:

- розвінчати міфи, що склалися навколо ЛГБТ-груп;
- надати педагогічним працівникам інструменти подолання агресії до цієї спільноти;
- збагатити понятійний та методичний інструментарій педагогів.

Очікувані результати:

- опанування інструментами створення безпечного шкільного середовища для представників різних стигматизованих груп взагалі та ЛГБТ-підлітків, зокрема.

Для нотаток:

День 3

**Створення безпечного шкільного простору
для ЛГБТ-підлітків**

День 3

Початок 3 березня о 19:30

Створення інклюзивного безпечного середовища у школі для ЛГБТК-підлітків

19:30 Олена Глоба

засновниця спільноти батьків ЛГБТ-дітей «TERGO»

Мета:

- систематизувати знання учасників марафону про особливості комунікації з ЛГБТ-підлітками;
- окреслити критерії формування безпечного шкільного середовища
- поділитися батьківським досвідом прийняття ЛГБТ-дитини.

Очікувані результати:

- знання та навички, які допоможуть у комунікації з ЛГБТ-людьми, а також із такими підлітками, які вдаються до булінгу своїх однолітків через їхню сексуальну орієнтацію;
- знати шляхи взаємодії та співпраці різних організацій, що спеціалізуються на роботі з ЛГБТ-підлітками, батьками таких дітей та педагогами.

Для нотаток:

День 3

**Створення інклюзивного безпечного середовища у школі
для ЛГБТК-підлітків**

Частина 1. Інклюзія. Що можна упустити за пандусами та ІПР

16:00 Олесья Яскевич

засновниця ГО «Бачити серцем»

Тема: «Інклюзія - це коли все і для всіх»

Meta:

- розширити знання та уявлення педагогічних працівників про можливості комунікації з людьми з комплексними порушеннями розвитку;
- познайомити з основними принципами взаємодії з людьми з комплексними порушеннями розвитку;
- дати педагогічним працівникам інструменти створення в навчальному закладі спільноти, де кожен відчуватиме себе рівним, цінним та захищеним;

Очікувані результати:

- усвідомлення актуальності включення дітей з ООП в освітній процес
- знання та розуміння основних способів взаємодії з дітьми з комплексними порушеннями розвитку;
- вміння знаходити сильні сторони дітей з комплексними порушеннями розвитку

Для нотаток:

Частина 1. Інклюзія. Що можна упустити за пандусами та ІПР

17:15 Анна Покровська

психологиня ГО «Безпечний світ»

Тема «Емпатія сучасного молодого покоління»

Meta:

- розкрити поняття «емпатія» та основних складових її формування у здобувачів освіти;
- дати основні відомості про розвиток та формування молодого покоління в живому спілкуванні та в інтернеті; розкрити механізми розвитку емпатії.

Очікувані результати:

- розуміння необхідності емпатії в здоровому суспільстві;
- оволодіння інструментами розвитку емпатичного середовища.

Для нотаток:

Частина 2. Діагноз ВІЛ – це не соціальний статус

18:30 Яна Панфілова

засновниця та голова правління БО «Teenergizer»

Тема: «ВІЛ: все, що треба знати про вірус»

Мета:

- систематизувати та актуалізувати знання учасників марафону про біологію, статистику, шляхи передачі та лікування, а також нових методах профілактики ВІЛ/СНІД;
- мотивувати слухачів до позитивних поведінкових змін у сфері сексуального здоров'я та надати інструменти проведення такої роботи зі здобувачами освіти;
- сформувати толерантне ставлення до ВІЛ-позитивних людей.

Очікувані результати:

- володіння достовірною інформацією про шляхи передачі та профілактики ВІЛ;
- розуміння необхідності руйнувати стигму довкола людей, що живуть з ВІЛ/СНІДом;
- вміння застосовувати на практиці інструменти популяризації бережливого ставлення до свого сексуального здоров'я.

Для нотаток:

Чим ВІЛ загрожує освіті?

19:45 Олександра Виноградова

експертка з питань протидії стигмі та дискримінації, пов'язаної з ВІЛ та розвитку соціальних послуг у сфері громадського здоров'я

Мета:

- сприяти формуванню толерантного ставлення до ВІЛ-позитивних дітей у системі шкільної та дошкільної освіти України;
- проаналізувати причини виникнення таких явищ як «стигматизація» та «дискримінація»; усвідомити причини та наслідки стигматизації людей, які живуть з ВІЛ;
- розкрити шляхи зменшення негативного і боязливого ставлення не лише до ВІЛ-інфікованих, але й до інших дітей, які зазнають соціального виключення.

Очікувані результати:

- знання про наслідки стигматизації людей, які живуть з ВІЛ, для самих цих людей та для суспільства;
- усвідомлення цінності кожної людини незалежно від стану її здоров'я;
- знання способів побудови комфортного для всіх середовища в закладі освіти.

Для нотаток:

Булінг. Лікуємо причини, а не симптоми

17:00 Ілона Рашковська

психологиня-методистка вищої категорії, кандидатка психологічних наук, психологиня школи №91 м. Києва, доцентка кафедри психології НПУ Імені М.П.Драгоманова, керівниця психологічного клубу «Давай поговоримо», співзасновниця ГО «Інститут сучасного психоконсультування».

Тема: «Булінг: проблеми виникнення, профілактики та подолання наслідків»

Мета:

- розширити знання та уявлення педагогічних працівників про булінг як явище та визначити основні практичні шляхи профілактики та подолання цього явища серед учнів.

Очікувані результати:

- усвідомлення важливості протистояння булінгу та його наслідкам серед дітей та підлітків;
- усвідомлення можливості боротьби з наслідками булінгу серед тих, хто його зазнавав;
- актуалізація знань щодо розпізнавання проявів булінгу у шкільному (дитячому) середовищі;
- вироблення шляхів запобігання та профілактики булінгу серед дітей та підлітків.

Для нотаток:

Булінг. Лікуємо причини, а не симптоми

18:15 Інна Маніленко

методистка відділу управління закладами освіти Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів»

Тема: «Булінг на межі з кримінальною відповідальністю: як розпізнати та як діяти в закладі освіти»

Мета:

- ознайомити з нормативно-правовими актами України, що забезпечують належну організацію роботи закладу освіти з питань запобігання та протидії проявам насильства в освітньому середовищі;
- на прикладах розібрати поради та чіткі алгоритми дій керівникам закладів освіти і всім, хто є відповідальним за життя і здоров'я про те, як правильно розпізнавати прояви булінгу та як діяти, щоб уникнути адміністративної відповідальності;
- звернути увагу на юридичні аспекти та показову судову практику щодо булінгу та інших проявів насильства, у т. ч. за ознакою статі, серед яких порушення прав та відсутність меж їх здійснення, насильство, шкода і відповідальність, неналежний рівень правової свідомості тощо;
- акцентувати особливу увагу на проявах кібербулінгу, що може викликати оманливе відчуття безкарності, та на кримінальній відповідальності, яка передбачена за можливі тяжкі наслідки булінгу, як для кривдника, так і для потерпілого, і найстрашніші – доведення до самогубства.

Очікувані результати:

- розуміння механізму та послідовності дій з питань організації діяльності закладу освіти щодо запобігання та протидії насильству в освітньому середовищі;
- набуття практичних навиків правового розпізнавання проявів булінгу, створення чітких алгоритмів дій учасників освітнього процесу, що забезпечують належну організацію роботи закладу освіти із запобігання та протидії будь-яким проявам насильства в освітньому середовищі;
- усвідомлення, що протидія булінгу потребує вжиття комплексу заходів просвітницького та превентивного характеру, оскільки шкода наноситься всім учасникам і може мати наслідком кримінальну відповідальність.

